

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ในมาตรา 24 ได้กำหนดการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อ การเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ. 2544 : 5)

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิด ความสมดุล โดยคำนึงถึงหลักการพัฒนาสมองและพหุปัญญา จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ นี้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นเครื่องมือใน การตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายใน และการ ประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งทั้งการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าว เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษา ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด กระทรวงศึกษาธิการ ได้บรรจุวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะพื้นฐานแห่งการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมี 5 สาระ คือ 1) สาระการอ่าน 2) การเขียน 3) การฟัง การดู และการพูด 4) หลักการใช้ภาษา 5) วรรณคดีและวรรณกรรม โดยเน้นความรู้ด้านทักษะ กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การจัดหลักสูตรวิชาภาษาไทยจะต้องนำมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นพัฒนาเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระ

โดยจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาจัดหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ซึ่งสามารถจัดการเรียนรู้ได้สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนของตนได้มากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 :

1-2)

จากการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในปัจจุบันจะประสบปัญหา ทั้งทักษะการอ่านและการเขียน ดังจะพบเห็นได้กับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีจะอ่านคำไม่ได้ เขียนคำไม่ถูกต้อง เขียนพยัญชนะและสระไม่ได้ จึงทำให้เขียนคำไม่ได้อีกทั้งผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ซึ่งทักษะที่มีปัญหาได้แก่ทักษะการอ่านและการเขียน ปัญหาการใช้ภาษาไทย คือการอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และคำควบกล้ำไม่ถูกต้อง ปัจจัยที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหา คือ ครูผู้สอนมีชั่วโมงสอนมาก มีภาระอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบจึงทำให้การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ การมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงออก และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เน้นการฝึกและพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ให้สัมพันธ์กัน โดยเฉพาะการอ่านและการเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่สัมพันธ์กัน และจำเป็นอย่างมากในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะการอ่านการเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ซึ่งจะทำให้คนไทยเป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ฉะนั้นคนเราจำเป็นต้องมีทักษะการอ่านและการเขียนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา (สุรพล คำณิจันทร์. 2545 : 12)

กรมวิชาการ. (2545 : 1) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะเป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาและเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพราะแบบฝึกทักษะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสอนภาษา ทำให้เด็กเกิดความแม่นยำคล่องแคล่วในแต่ละทักษะ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะทางภาษาของผู้เรียนได้ นอกจากนี้ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 131) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่าเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง เพราะการให้ผู้เรียน ทำแบบฝึกมาก ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น การฝึกทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะความชำนาญ สามารถจดจำเรื่องราวนั้น ๆ ได้อย่างคงทนอีกด้วย ซึ่ง มนทิรา ภักดีณรงค์ (2540 : 96) กล่าวว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกต่าง ๆ มีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดี เพราะผู้เรียนได้ฝึกทำบ่อย ๆ ได้ลงมือกระทำเอง จึงทำให้เกิดความสนุกสนานในการทำแบบฝึกทักษะ มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ค้นพบวิธีการสอนภาษาไทย โดยได้พยายามหาวิธีโดยปรับปรุงวิธีการสอนภาษาไทยที่จะทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาธรรมชาติ

โดยเน้นที่ความเข้าใจ ความหมายและความคิดรวบยอดทางภาษาก่อนจะเข้าใจเสียงและสัญลักษณ์ ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้มีโอกาสแสดงออก และมีความสุขสนุกสนานจากกิจกรรม ซึ่งการสอนแบบนี้เรียกว่า การสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ ใช้ชื่อย่อว่า มปก. (Concentrated Language Encounters) ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาโดย ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช จึงได้นำวิธีการสอนนี้ มาพัฒนาการสอน

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters) เป็นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้แสดงออกและมีความสุขจากกิจกรรม การเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การรักการอ่าน การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาเป็นการสอนที่มีความต่อเนื่อง 5 ขั้นตอน กล่าวคือ ขั้นที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง ขั้นที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องย้อนกลับ ขั้นที่ 3 ครูและนักเรียนเขียนเรื่องร่วมกัน ขั้นที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่ ขั้นตอนที่ 5 กิจกรรมฝึกทักษะทางภาษา ซึ่งจะเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาด้วยองค์ประกอบย่อยของภาษาด้านต่าง ๆ จนเกิดความแม่นยำ กิจกรรมครูให้นักเรียนใช้หนังสือเล่มใหญ่ของกลุ่มเป็นแหล่งในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้า จะเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาด้วยองค์ประกอบย่อยของภาษาด้านต่าง ๆ จึงควรมีลำดับที่ต่อเนื่องกันเพื่อไม่ให้ผู้เรียนสับสนและมีโอกาสใช้ประสบการณ์ภาษาที่ต่อเนื่องกันมา ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมการฝึกทักษะทางภาษา การจัดลำดับจุดประสงค์ในการฝึกทักษะทางภาษา จึงควรจัดตามประสบการณ์ของความเข้าใจ องค์ประกอบย่อยของภาษา ต่อเนื่องจากขั้นที่ 4 คือ จากหนังสือเล่มใหญ่ที่ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราว เข้าใจคำต่าง ๆ แล้วมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป ตามจุดประสงค์ ดังนี้ 1) จำคำได้ 2) อ่านคำได้ 3) เขียนคำได้ 4) นำคำมาแต่งประโยคปากเปล่า 5) อ่านและเขียนประโยคที่แต่งได้ 6) แจกถูกและประสมคำได้ 7) นำคำใหม่มาแต่งประโยคปากเปล่าได้ 8) สามารถอ่านและเขียนประโยคใหม่ได้ 9) สามารถเล่าเรื่องได้ 10) สามารถเล่าเรื่องหรือบอกรายละเอียดจากสิ่งที่อ่าน ที่ฟังและพบเห็นในชีวิตประจำวันได้ 11) นักเรียนพูดได้ตอบและสนทนาเรื่องต่างๆ จากสิ่งที่อ่านและฟังได้ 12) นักเรียนเขียนเรื่องสั้นได้ การประเมินผลโดยสังเกตความถูกต้องในการทำกิจกรรมทางภาษาในแต่ละกิจกรรมได้ (เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช. 2535 : 5)

จากการรายงาน การประเมินศักยภาพการอ่านและเขียนคำพื้นฐาน ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปรากฏว่ามีผลดังนี้ ปีการศึกษา 2549 ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อ่านไม่ออก คิดเป็นร้อยละ 36 เขียนไม่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 45 ปีการศึกษา 2550 ผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อ่านไม่ออก คิดเป็นร้อยละ 38 เขียนไม่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 35 ปีการศึกษา 2551 ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อ่านไม่ออก คิดเป็นร้อยละ 28 เขียนไม่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 36 การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่สามารถอ่านออก เขียนได้ อย่างน้อยตามบัญชีคำ
 พื้นฐานจำนวน 600 คำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1.2552 : 15) จำเป็นอย่างยิ่ง
 ที่ผู้สอนต้องหารูปแบบและวิธีการให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยผู้วิจัยได้
 คัดเลือกคำพื้นฐานที่ใช้เรียนใน ภาคเรียนที่ 1 จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษา
 เพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 354 คำ มาทดสอบการอ่านและการเขียน
 หลังเรียนจากที่เรียนในแต่ละเรื่อง เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านและการเขียนคำ
 พื้นฐาน นำผลการอ่านและการเขียน โดยเรียงลำดับคำที่มีปัญหาหนักไปหาคำที่มีปัญหาน้อย เพื่อ
 นำมาแก้ปัญหาการอ่านและการเขียน ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป ซึ่งปัญหาดังกล่าว
 มีหลายสาเหตุ ปัญหาการขาดสื่อการเรียนการสอน วิธีการสอนไม่สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน
 ไม่สามารถพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนได้ ครูผู้สอนจำเป็นต้องหาวิธีแก้ปัญหา โดยนำ
 นวัตกรรม มาพัฒนาการเรียนของผู้เรียน ปรับปรุงวิธีการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า การพัฒนาการอ่าน
 และการเขียน คำพื้นฐาน โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา ชั้นที่ 5
 เป็นนวัตกรรม ที่สามารถส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักการดังกล่าว คาดว่าแบบฝึก
 ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา จะแก้ปัญหา
 ดังกล่าวได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจและเห็นความสำคัญที่จะทำวิจัยเรื่องนี้

คำถามการวิจัย

แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน ด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทาง
 ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะสามารถแก้ปัญหาการอ่าน และ
 การเขียนได้เพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน โดยใช้แบบฝึกทักษะ ด้วยการสอน
 แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มี
 ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียน
 คำพื้นฐาน ด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน ด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สมมุติฐานการวิจัย

ผู้เรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน ด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร การวิจัยครั้งนี้ประชากรคือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม จำนวน 8 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/8 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม 1 ห้องเรียน จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) วิธีการจับฉลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็น

หน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของผู้เรียน และความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โดยผู้วิจัยทำการทดลองสอนเองใช้เวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ทำการทดลองวันละ 1 ชั่วโมง

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คำพื้นฐานในบทเรียนในบทที่ 1 ถึงบทที่ 4 จากหนังสือแบบเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ คัดคำมาโดยการให้ผู้เรียนอ่านและเขียนคำพื้นฐาน ที่กำหนดไว้ในแต่ละบท ก่อนเรียนและระหว่างเรียน คำที่ผู้เรียนอ่านและเขียนไม่ได้ จำนวน 32 คำ จึงนำมาสร้างเป็นแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน จำนวน 4 เล่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานที่อ่านและเขียนไม่ได้ โดยการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน ด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น

การอ่าน หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงคำ อ่านสระ พยัญชนะ อ่านแจกลูกสะกดคำ อ่านประโยคง่าย ๆ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน ชุดที่ 1 ถึง ชุดที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

ชุดที่ 1 การอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน เรื่อง ไบโบก ไบบัว

ชุดที่ 2 การอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน เรื่อง ภูเขา

ชุดที่ 3 การอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน เรื่อง เพื่อนกัน

ชุดที่ 4 การอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน เรื่อง ตามหา

การเขียน หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการเขียนคำ เขียนพยัญชนะ เขียนสระ เขียนแจกลูกสะกดคำ เขียนเรียบเรียงคำ เป็นประโยคง่าย ๆ รวมทั้งเรียนรู้มารยาทในการเขียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน ชุดที่ 1 ถึง ชุดที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

คำพื้นฐาน หมายถึง คำง่าย ๆ สำหรับการอ่านและการเขียน ในเนื้อหาที่กำหนด ในหนังสือเป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำหนดไว้ในหนังสือแบบเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ บทที่ 1-4 คัดจากคำที่มีปัญหาการอ่านและการเขียน จำนวน 32 คำ

แบบฝึกทักษะ หมายถึง นวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับใช้จัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีความรู้ความสามารถทางการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยเรียกว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา มีลำดับขั้นตอนที่สอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ครูเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง ขั้นที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องย้อนกลับ ขั้นที่ 3 ครูและนักเรียนเขียนเรื่องร่วมกัน ขั้นที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่ ขั้นที่ 5 กิจกรรมฝึกทักษะทางภาษา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในขั้นที่ 5 โดยได้สอนขั้นที่ 1-4 มาแล้ว เพื่อเข้าใจระบบของตัวสะกด เสียงและไวยากรณ์โดยการนำตัวอย่างคำหรือประโยคจากหนังสือเล่มใหญ่มาใช้ การฝึกกิจกรรมทางภาษา จำเป็นต้องใช้เวลาในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง การจัดลำดับจุดประสงค์ในการฝึกทักษะทางภาษาของผู้เรียน ในขั้นที่ 5 ต้องจัดต่อเนื่องจากขั้นที่ 4 ตามจุดประสงค์ของขั้นที่ 5 จำนวน 12 จุดประสงค์ ดังนี้ 1) จำคำได้ 2) อ่านคำได้ 3) เขียนคำได้ 4) นำคำมาแต่งประโยคปากเปล่า 5) อ่านและเขียนประโยคที่แต่งได้ 6) แยกลูกและประสมคำได้ 7) นำคำใหม่มาแต่งประโยคปากเปล่าได้ 8) สามารถอ่านและเขียนประโยคใหม่ได้ 9) สามารถเล่าเรื่องที่อ่านและฟังได้ 10) สามารถเล่าเรื่องหรือบอกรายละเอียดจากสิ่งที่อ่าน ที่ฟังและพบในชีวิตประจำวันได้ 11) นักเรียนพูดได้ตอบและสนทนาเรื่องต่างๆ จากสิ่งที่อ่านและฟังได้ 12) นักเรียนเขียนเรื่องสั้นได้ การประเมินผลโดยสังเกตความถูกต้องในการทำกิจกรรมทางภาษาในแต่ละกิจกรรมได้ ระยะแรกๆ ไม่จำเป็นต้องให้ผู้เรียนทำจุดประสงค์ จนครบ 12 จุดประสงค์ ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเพียง 4-6 จุดประสงค์ ต่อไปค่อยเพิ่มจุดประสงค์มากขึ้น ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้สอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา ขั้นที่ 5 ได้ทำกิจกรรมเพียง 6 จุดประสงค์ ดังนี้ 1) จำคำได้ 2) อ่านคำได้ 3) เขียนคำได้ 4) นำคำมาแต่งประโยคปากเปล่า 5) อ่านและเขียนประโยคที่แต่งได้ 6) แยกลูกและประสมคำได้ โดยผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จุดประสงค์ที่ 2 จุดประสงค์ที่ 3 ไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้เดียวกัน และจุดประสงค์ที่ 4 จุดประสงค์ที่ 5 ไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้เดียวกัน เพราะสามารถทำกิจกรรมต่อเนื่องกันทันทีได้

ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียนทุกคนที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบย่อย แต่ละชุด จำนวน 4 ชุด ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียนทุกคนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบเรื่องการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้น จากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะ การอ่านและเขียนคำพื้นฐาน ทำให้ผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยใช้แบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มี 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านเนื้อหา
2. ด้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
4. ด้านการวัดและประเมินผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน ด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. ได้ข้อมูลนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการสร้างแบบฝึกทักษะมาใช้ในการแก้ปัญหาการอ่านและการเขียนในวิชาอื่นและชั้นอื่นต่อไป